

Regionale klachtencommissie Wvggz Groningen

Klaagschriftnummer: K/23.00032

De Regionale klachtencommissie Wvggz Groningen behandelt het klaagschrift dat op 8 mei 2023 is ontvangen door de klachtencommissie. De klacht is ingediend door klager. De klacht bestaat uit meerdere onderdelen:

- 1) de beslissing over verplichte zorg in de vorm van medicatie (Lorazepam) middels een injectie;
- 2) de beslissing over verplichte zorg in de vorm van een bloedonderzoek;
- 3) de beslissing over verplichte zorg in de vorm van overplaatsing naar Rijstate in Arnhem;
- 4) het niet voldoen aan de formele vereisten van de Wvggz
- 5) de duur van de toegepaste verplichte zorg in de vorm van opname in accommodatie.

De voor de behandeling verantwoordelijke personen zijn psychiater 1 (verder ook te noemen: verweerder 1) en psychiater 2 (verder ook te noemen: verweerder 2), arts in opleiding tot specialist (verder ook te noemen: verweerder 3) en geneesheer-directeur (verder ook te noemen: verweerder 4).

Verloop van de klachtprocedure

Het klaagschrift is ontvangen op 4 mei 2023. De schriftelijke reactie van verweerdens 1, 2 en 3 is ontvangen op 22 mei 2023. De schriftelijke reactie van verweerder 4 is ontvangen op 23 mei 2023. Klager heeft de klachtencommissie in zijn klaagschrift toestemming verleend voor inzage in zijn dossier. Klager verzoekt in het klaagschrift om in het kader van artikel 10:11 lid 1 Wvggz vergoeding van de schade die hij als gevolg van de verplichte zorg heeft geleden.

Op 30 mei 2023 heeft de klachtencommissie het verzoek van klager ontvangen om de klacht te behandelen buiten zijn aanwezigheid. Verweerdens 1, 2 en 3 hebben desgevraagd aangegeven geen aanvullende toelichting te geven. De klachtencommissie heeft het verzoek van klager gehonoreerd en de klacht behandeld op basis van schriftelijke stukken.

Schriftelijke stukken (klachtdossier):

- klacht dd. 4 mei 2023, ontvangen op 8 mei 2023;
- verweerschrift verweerder 1, 2 & 3 dd. 17 mei 2023, ontvangen op 22 mei 2023;
- verweerschrift verweerder 4 dd. 23 mei 2023, ontvangen op 23 mei 2023.

Partijen hebben een afschrift van elkaars stukken ontvangen.

Zitting van 31 mei 2023. Hierbij waren aanwezig:

Voor de klachtencommissie:

- waarnemend voorzitter klachtencommissie;
- psychiater, lid klachtencommissie;
- GGZ-agoog, lid klachtencommissie;

Voor de verslaglegging was de ambtelijk secretaris klachtencommissie, aanwezig.

De inhoud van het klaagschrift en de schriftelijke reactie van verweerdens wordt hier als herhaald en ingelast beschouwd.

De klacht

Klager heeft, zakelijk en verkort weergegeven, het navolgende naar voren gebracht:

Klachtonderdelen 1, 2, 3 & 5:

Klager was van 18 juni 2021 tot en met 7 februari 2022 opgenomen in het Universitair Centrum Psychiatrie (UCP) te Groningen vanwege een depressie. Hij is van mening dat hij depressief is geworden door het antipsychoticum dat hij vanuit verplichte zorg toegediend heeft gekregen. Daarnaast is zijn vertrouwen in de zorg ernstig geschaad door de toepassing van de verplichte zorg. Bij aanvang van zijn opname in het UCP heeft hij dit aangegeven en ook benoemd dat hij vreesde dat hij opnieuw injecties zou krijgen en zorg tegen zijn wil. Klager vindt het onterecht dat hij in het UCP is beperkt in de vrijheid van godsdienst en dat zijn religieuze overtuigingen over dat sommige mensen robots zijn, zijn beschouwd als waanideeën waardoor hij is geduid als zijnde ziek dan wel psychotisch.

Na de behandeling van een door klager ingediende klacht over de verplichte zorg in het UCP, werd hij op 7 februari 2022 overgeplaatst naar de Kliniek Groningen. Op 8 april 2022 heeft verweerder 3 de opname gewijzigd naar een vrijwillige opname, maar dit is niet officieel bekrachtigd door een rechter

Klager had gedurende de opname weinig te doen waardoor hij passief werd en er voor hem weinig perspectief voor de toekomst was. Er ontstond een sleur van verplichte zorg die is ingezet na de diagnose katatonie van 20 mei 2022. Op dat moment was voor klager niet duidelijk hoe hij de verplichte zorg zou kunnen stoppen. Volgens klager was de diagnose katatonie onjuist.

Meerdere keren per dag kreeg klager door middel van een injectie lorazepam toegediend, ondanks dat hij meermaals heeft gevraagd om dit oraal in te mogen nemen. De toediening van de lorazepam gebeurde met een overmacht aan verpleegkundigen die hem vast hielden en de injectie toedienden. Hij heeft dit als traumatisch en mensonterend ervaren.

Pas in juli 2022 is met klager gesproken over overplaatsing naar Eugeria. Het intakegesprek bij Eugeria heeft gemaakt dat klager van slag was omdat hem duidelijk werd dat hij in Eugeria te maken zou krijgen met een groepshuishouding en omdat de opname al zo lang duurde.

In het verweerschrift wordt gesproken over een onderzoek door psychiater, maar klager geeft aan dat hij maar heel kort met de psychiater heeft gesproken. Hij begrijpt niet hoe deze in het korte tijdsbestek tot de conclusie kan zijn gekomen dat er sprake zou zijn van een katatoon beeld bij klager.

Op 15 juli 2022 werd klager in het kader van verplichte zorg overplaatst naar Rijnstate in Arnhem. Dit gebeurde vanwege de behandeling van katatonie, in de ogen van klager een onjuiste diagnose. In Arnhem zou onmiddellijk met ECT gestart moeten worden. Maar in Arnhem heeft men besloten om de ECT niet uit te voeren maar te starten met Haldol. Daardoor verloor de overplaatsing in het kader van verplichte zorg de doelmatigheid en de subsidiariteit: de behandeling middels haldol of een ander antipsychoticum had ook in Groningen uitgevoerd kunnen worden en er waren minder bezwarende alternatieven die hetzelfde effect gehad zouden hebben wanneer ze in Groningen uitgevoerd waren. Voor klager voelt de overplaatsing als een ontvoering, hij heeft voor de overplaatsing duidelijk aangegeven dit niet te willen en het niet nodig te vinden, ook zijn moeder die in de kliniek was heeft aangegeven niet achter de overplaatsing te staan. Klager heeft de rit van Groningen naar Arnhem in de psycholance als zeer beangstigend ervaren, hij wist niet waar hij naar toe gebracht zou worden.

Klager vindt dat de opname onevenredig lang heeft geduurd. Hij vindt dat hij eerder naar huis had kunnen gaan. Klager heeft dagelijks bij verpleegkundigen en artsen kenbaar gemaakt dat hij naar huis wilde en een aantal keren expliciet om ontslag gevraagd, maar dit werd geweigerd. Daarnaast voldoet de opname niet aan de criteria voor uitvoering van verplichte zorg: Er is geen zorgplan opgesteld die met klager gedeeld is en er is geen stappenplan ten aanzien van zijn opname gevolgd en aan hem meegedeeld.

Klager is van mening dat zijn opname onevenredig lang heeft geduurd, in ieder geval na 8 april 2022 niet meer nodig was, en dat de verplichte zorg in de vorm van injecties lorazepam en het verrichten van het bloedonderzoek overbodig waren.

Klager is van mening dat hij niet wilsonbekwaam was gedurende de hele opname.

De pvp vult aan dat er geen of een onjuiste inschatting is gemaakt van de gezondheidssituatie van klager. Zijn toestandsbeeld is verkeerd ingeschat, er was geen sprake van een katatoon beeld en ook in de diagnose mutisme herkent klager zich niet. Zo valt het op dat klager in Arnhem haldol kreeg, terwijl dit contra geïndiceerd is bij katatonie.

De verschillende verplichte interventies hadden niet hoeven te gebeuren.

Klachtonderdeel 4:

Klager is van mening dat zijn mensenrechten zijn geschonden. Hij verwijst naar artikel 3 EVRM j.o. art. 2.1 Wvvgz, artikel 5 EVRM jo 3.2.2. Wvvgz en art. 8 EVRM j.o. 7.3.1 Wvvgz. Daarnaast is hij van mening dat er geen sprake is geweest van ernstig nadeel voortvloeiend uit een toestandsbeeld.

De overplaatsing op 15 juli 2022 voldoet niet aan de vereisten van de Wvvgz.

Er is geen brief van de geneesheer-directeur in het kader van artikel 8:16 Wvvgz afgegeven terwijl er sprake was van een wijziging in de zorgverantwoordelijke. In het dossier van klager valt te lezen dat de zorgverantwoordelijkheid blijft bij de Kliniek Groningen.

Het is onmogelijk voor de zorgverantwoordelijke om, gezien de grote afstand van de kliniek Groningen waarop klager verbleef, de actuele gezondheidssituatie van klager te beoordelen. Ook is niet uit het

dossier op te maken dat er sprake was van overleg tussen de zorgverantwoordelijke van Rijnstate en de zorgverantwoordelijke van Lentis over het te voeren behandelbeleid.

Op 25 juli 2022 wordt de registratie bij Lentis gesloten, maar ook op dat moment is er geen brief in het kader van art. 8:16 Wvvgz aan klager verstrekt.

Het verweer

Verweerders hebben, zakelijk en verkort weergegeven, het navolgende naar voren gebracht:

Klachtonderdelen 1, 2, 3 & 5:

Klager is op 7 februari 2022 vanuit het UCP te Groningen overgeplaatst vanwege een stagnerende klinische behandeling naar Lentis alwaar hij werd opgenomen in de Kliniek Groningen. Dit is gebeurd in het kader van verplichte zorg vanuit de op dat moment geldende zorgmachtiging.

Bij aanvang van de opname werden met klager de doelen 'toewerken naar een passende woonplek en ambulante behandeling' en 'evaluatie van de ingezette medicatie' afgesproken.

Gedurende de opname hebben er zeer regelmatig zorgafstemmingsgesprekken (ZAG) plaatsgevonden met klager in aanwezigheid van zijn moeder en later sloot ook een medewerker van het FACT-team hierbij aan vanuit het behandeldoel voor ambulante behandeling. Klager werd verwezen naar Eugeria vanuit het behandeldoel toewerken naar een passende woonplek.

Gedurende de opname maakte klager over het algemeen een angstige indruk, hij zag medewerkers aan voor robots en hij had soms de overtuiging dat hij niet mocht slapen en dat de wereld zou vergaan. Klager maakte een passieve en depressieve indruk. De angst en spanning liepen op en op sommige momenten kon er sprake zijn van agressie waarvoor enkele malen separatie noodzakelijk bleek. Klager gebruikte lange tijd lorazepam in verband met angstklachten. Tijdens een ZAG in maart 2022 werd de medicatie geëvalueerd en bleek de aripiprazol een goed effect te hebben. Eind maart 2022 startte klager met methylfenidaat tegen de depressieve klachten.

Op 8 april 2022 werd tijdens een ZAG in overleg met klager en zijn moeder besloten de behandeling in een vrijwillig kader voort te zetten en er werden afspraken gemaakt over de activiteiten die klager zou gaan ondernemen. Op 26 april 2022 werd tijdens een ZAG besloten dat de lorazepam vervangen werd door diazepam en dat geprobeerd zou worden om dit af te bouwen.

Op 16 mei 2022 werd een verslechtering in het toestandbeeld gerapporteerd. Klager raakte meer uit contact en in een ZAG werd besloten de afbouw van de diazepam te stoppen.

Op 20 mei 2022 werd klager ingestuurd naar het UMCG omdat hij nauwelijks gegeten en gedronken had de voorliggende dagen en opvallend gedrag vertoonde. Klager is in het UMCG intraveneus gedehydrateerd vanwege het katatone beeld.

Na terugkeer in de Kliniek Groningen is de verplichte zorg herstart in de vormen van opnemen in accommodatie, uitoefenen van toezicht op betrokkene en medicatie, hiervoor wordt een nieuwe uitvoeringsbeslissing in het kader van artikel 8:9 Wvvgz afgegeven.

Klager nam de lorazepam door middel van orale inname en dit zorgde ervoor dat de katatone symptomen verdwenen. Verweerder 3 heeft vanwege de indruk van een aanhoudend hoog angstniveau en depressieve klachten contact gezocht met het Autisme Team Noord Nederland. Zij adviseerden om te starten met sertraline maar klager weigerde deze medicatie. In juni is klager naar de open afdeling overgeplaatst omdat er sprake was van herstel in functioneren. De lorazepam is langzaam afgebouwd. Op 4 juli 2022 had klager een intakegesprek bij Eugeria. Later die dag schreeuwt hij en gooit met stoelen. Na enige drang nam klager de aangeboden medicatie in. Moeder was nog aanwezig en heeft hem veel nabijheid geboden waarna de situatie tot rust kwam. Gezien zijn gedrag, dat ontregelend werkte voor de afdeling, werd klager overgeplaatst naar de afdeling HIC 1.

In de daaropvolgende dagen liet klager in gesprekken duidelijk merken dat hij niet naar Eugeria wilde, hij voelde zich er niet prettig bij. Daarnaast sliep hij slecht, liet zich niet motiveren tot activiteiten en kwam angstig over. Vanaf 12 juli 2022 weigerde klager de lorazepam. In overleg met verweerder 3 werd besloten vijf keer per dag 5 mg. lorazepam aan te bieden aan klager en wanneer hij dit weigerde werd 4 mg. Lorazepam middels een injectie toegediend. Op 12 juli 2022 is vier keer lorazepam middels injectie toegediend.

Op 13 juli 2022 bood klager opnieuw verzet, hij schreeuwde en hij at en dronk niet. Onder dwang werd bloed geprikt om de diagnose katatonie te kunnen bevestigen en om het risico van levensbedreigende risico's van dehydratie of het ontwikkelen van maligne katatonie te monitoren.

Klager heeft zich bij het verrichten van het bloedonderzoek verzet wat tot gevolg had dat er een spuitader optrad. Lager op de dag heeft hij 112 gebeld en de politie om hulp gevraagd.

Er lijkt sprake te zijn van katatonie: klager zit stil, reageert soms, spreekt heel af en toe een paar woorden, staart en eet en drinkt amper. De Busch francis vragenlijst werd afgenomen en klager heeft op de 14 beantwoorde vragen 11 tot 14 punten gescoord. Om beter te kunnen monitoren werd de camera op de kamer van klager geactiveerd en in verband met het risico op uitdroging werd contact gezocht met het UCP. De psychiater van het UCP heeft na onderzoek beoordeeld dat er bij klager sprake was van katatonie en mutisme. Een spoed ECT zou mogelijk traumatiserend kunnen zijn en met veel verzet gepaard kunnen gaan. Het beleid werd dan ook om de lorazepam voort te zetten door middel van zesmaal daags 5 mg. oraal aanbieden en bij weigering 4 mg. intramusculair toe te dienen en de volgende dag opnieuw bepaling van het bloedbeeld.

Op 14 juli 2022 blijken de bloedwaardes verslechterd, de waardes wijzen op dehydratie. Verweerder 2 heeft moeder geïnformeerd en zij is akkoord met het beleid van een spoed ECT. Bij het UMCG / UCP was geen plek voor een spoed ECT. In de ziekenhuizen in de omgeving van Groningen was helaas ook geen plek, wel in het Rijnstate in Arnhem. Klager zou de volgende ochtend worden overgeplaatst naar Rijnstate voor een spoed ECT en na behandeling, vermoedelijk van enkele dagen, terugkeren naar de Kliniek Groningen.

Vanwege het feit dat klager alleen voor een spoed ECT naar Rijnstate zou gaan en daarna in principe terug zou keren naar de Kliniek Groningen is besloten de zorgverantwoordelijkheid niet over te dragen. In Rijnstate werd echter besloten niet te starten met ECT. Klager bleef voor klinische behandeling daar. Op 19 augustus 2022 is er een ZAG geweest met de behandelaar van Rijnstate, klager en zijn moeder en verweerder 3. Toen werd duidelijk dat het beter ging met klager, de behandeling met haldol had effect en klager was actiever. Klager wilde graag terug naar huis óf naar een groepswoning. De Kliniek in Groningen was niet de goede plek voor klager, er werd afgesproken dat terugkeer naar de Kliniek Groningen voorkomen zou moeten worden. Klager zou binnen Rijnstate naar een open afdeling gaan om vandaar te onderzoeken of klager mogelijk naar ATLASS zou kunnen.

Verweerders erkennen dat er, nu terugkijkend, zodra duidelijk werd dat klager niet terug zou keren naar Groningen, een afweging gemaakt had moeten worden of de zorgverantwoordelijkheid door middel van een artikel 8:16 overgedragen zou worden aan Rijnstate.

Klachtonderdeel 4:

Verweerders zijn van mening dat er voldoende is voldaan aan de formele eisen die worden gesteld aan de toepassing en uitvoering van de verplichte zorg.

Klager is meegenomen in de beweegredenen om een verlenging van de zorgmachtiging aan te vragen en moeder is hier ook over geïnformeerd. Er is een zorgplan opgesteld en klager is gezien door een onafhankelijk psychiater voor een beoordeling in het kader van het aanvragen van een zorgmachtiging.

De overwegingen voor het inzetten dan wel het afschalen van de verplichte zorg zijn met klager en moeder besproken. De psychiatrische stoornis is voldoende onderbouwd en het dreigend ernstig nadeel, voortvloeiend uit de stoornis was duidelijk aanwezig en ook besproken met klager en moeder. Er is op elk moment getracht om afschaling van verplichte zorg te bewerkstelligen en hierover zijn meerdere evaluaties geweest met klager en moeder.

Verweerder 4 is niet betrokken bij de overwegingen om verplichte zorg toe te passen jegens klager in de vorm van overplaatsing naar Rijnstate voor ECT. Haar is niet verzocht om de verplichte zorg die klager kreeg over te dragen naar Rijnstate.

Overwegingen en conclusies van de klachtencommissie

Ten aanzien van de ontvankelijkheid en de bevoegdheid:

Op grond van artikel 10:3 Wvvgz kan de betrokkene, de vertegenwoordiger of een nabestaande van betrokkene een schriftelijke en gemotiveerde klacht indienen bij de klachtencommissie over de nakoming van een verplichting of een beslissing op grond van de in dat artikel opgesomde artikelen uit de Wvvgz. De klachtencommissie kan de klachten op basis van het klachtenreglement van de Regionale klachtencommissie Wvvgz Groningen, laatstelijk vastgesteld op 1 april 2020, beoordelen.

In het klaagschrift worden een aantal zaken benoemd die betrekking hebben op de opname van klager in het UCP. Klager heeft zijn klacht echter gericht aan verweerders 1, 2 en 3, allen medewerkers van Lentis. De Regionale klachtencommissie Wvvgz Groningen laat de onderdelen met betrekking tot gebeurtenissen in het UCP buiten beschouwing.

De Regionale klachtencommissie Wvvgz Groningen beoordeelt de klacht op basis van de stukken die zijn opgenomen in het klachtdossier, waarvan partijen afschrift hebben ontvangen, en de informatie uit het patiëntdossier van klager.

De rechtbank Noord Nederland heeft op 25 oktober 2021 ten aanzien van klager een zorgmachtiging verleend, geldig tot en met 8 maart 2023, waarin de volgende modaliteiten zijn toegekend:

- het toedienen van medicatie, alsmede het verrichten van medische controles of andere medische handelingen en therapeutische maatregelen, ter behandeling van een psychische stoornis, dan wel vanwege die stoornis ter behandeling van een somatische aandoening;
- aanbrengen van beperkingen in de vrijheid het eigen leven in te richten, die tot gevolg hebben dat betrokkene iets moet doen of nalaten, waaronder het gebruik van communicatiemiddelen;
- onderzoek van de woon- of verblijfsruimte op gedrag-beïnvloedende middelen en gevaarlijke voorwerpen;
- opnemen in een accommodatie.
- beperken van de bewegingsvrijheid;
- insluiten;
- uitoefenen van toezicht op betrokkene;
- onderzoek aan kleding of lichaam.

Op 4 april 2022 is door de rechtbank Noord Nederland een machtiging tot het verlenen van verplichte zorg verleend, geldig tot en met 5 april 2023 waarin dezelfde modaliteiten zijn verleend als in de vorige machtiging, met uitzondering van:

- onderzoek van de woon- of verblijfsruimte op gedrag-beïnvloedende middelen en gevaarlijke voorwerpen;
- onderzoek aan kleding of lichaam.

Klachtonderdelen 1, 2 & 5:

Uit de dossierinformatie wordt duidelijk dat er vanaf de start van de opname, op 8 februari 2022, sprake is van verplichte zorg in de vorm van beperking van de bewegingsvrijheid en opname in accommodatie, toediening van medicatie (lorazepam 4 dd. 1 mg, bupropion 1 dd. 150 mg en zypadhera (olanzapine) 210 mg per twee weken).

Door middel van uitvoeringsbeslissingen in het kader van artikel 8:9 lid 1, 2 en 3 Wvvgz dd. 20 en 21 februari 2022 worden daar de modaliteiten toediening voeding, insluiten en uitoefenen van toezicht op betrokkene aan toegevoegd vanwege een agressieve uitbarsting van klager waarna noodmedicatie wordt toegediend en klager is gesepareerd. De separatie / afzondering heeft vier dagen geduurd, in deze dagen heeft de verpleging getracht samen met klager een dagprogramma op te stellen en te hanteren.

Op 7 maart 2022 is er een escalatie waarop door middel van uitvoeringsbeslissingen in het kader van artikel 8:9 lid 1, 2 en 3 Wvvgz dd. 7 en 8 maart 2022 opnieuw verplichte zorg is toegepast in de vorm van separatie. Dit heeft een aantal uur geduurd waarna klager terugkeerde naar de afdeling.

In de periode 8 april tot en met 19 mei 2022 is de opname in het kader van vrijwillige zorg toegepast in overeenstemming met klager en moeder.

Op 20 mei 2022 is klager uit contact, eet en drinkt niet meer en is er gevaar voor dehydratie waarop door middel van uitvoeringsbeslissingen in het kader van artikel 8:9 lid 1, 2 en 3 dd. 20 en 24 mei kenbaar wordt gemaakt dat er verplichte zorg wordt toegepast.

Op 13 juli 2022 is een uitvoeringsbeslissing opgesteld in het kader van artikel 8:9 lid 1 en 2 waarin verplichte zorg wordt aangezegd, ter aanvulling op de eerdere afgegeven uitvoeringsbeslissingen om medische controles en andere medische handelingen en therapeutische maatregelen toe te passen zodat bloedonderzoek kan worden ingezet en ECT-behandeling kan worden toegepast in verband met het katatone toestandsbeeld van klager. Uit de verpleegkundige rapportages wordt duidelijk dat klager meermaals de aangeboden orale medicatie weigert.

Omdat in de periode van 8 april tot en met 19 mei 2022 sprake was van vrijwillige zorg betreft het oordeel van de klachtencommissie de periode van 8 februari tot 8 april en die van 19 mei tot en met 14 juli 2022.

Uit de stukken komt naar voren dat de intensiteit van de verplichte zorg fluctueerde. De klachtencommissie is van oordeel dat steeds doelmatige, maar zo min mogelijk vergaande vormen van verplichte zorg werden ingezet. Dat geldt zowel voor de injecties met lorazepam waar klager specifiek over klaagt, als het bloedonderzoek. Deze verplichte zorg voldoet aan de criteria van proportionaliteit, subsidiariteit en doelmatigheid. Klager heeft weliswaar gesteld dat er geen sprake was van katatonie en/of mutisme, maar uit het dossier komt het beeld naar voren, ook bevestigd door bloedonderzoek, dat

dit wel zo was. Het komt zorgvuldig voor dat nog een consult is geweest door psychiater ter inschatting van een spoed ECT. Er is geen verslag over het consult in het dossier aanwezig. Maar uit de behandelrapportage van verweerder 2 dd. 14 juli 2022 wordt duidelijk dat de psychiater ECT geïndiceerd acht. Maar vanwege de ruimte die er nog is qua lichamelijke toestand, adviseert hij om eerst lorazepam in hogere dosering te geven omdat dit voor klager minder traumatiserend is.

Behandeling met lorazepam is het meest gebruikelijke middel om katatonie te bestrijden. Aangezien klager de eerste keer hiervan opknapte, is het een logische keuze geweest dat dit de tweede keer ook is ingezet. Alleen al omdat katatonie levensbedreigend kan zijn, is het inzetten van medicatie ondanks dat klager die weigerde, proportioneel.

Het inzetten van bloedonderzoek om inzicht te krijgen in de medische situatie van klager was nodig en proportioneel.

In alle uitvoeringsbeslissingen is een omschrijving opgenomen waarin wordt aangegeven of klager in staat is tot een redelijke waardering van zijn belangen ten aanzien van de uit te voeren verplichte zorgvormen en waarom de voorkeuren van klager ten aanzien van de zorg niet gevolgd kunnen worden. De klachtencommissie kan die redenering volgen.

Ook ten aanzien van het voortduren van de opname na 8 april 2022 is de klachtencommissie van oordeel dat uit het dossier niet naar voren is gekomen dat de opname onevenredig lang heeft geduurd en dat deze na 8 april 2022 ten onrechte is gecontinueerd. Er waren periodes waarin het beter met klager ging, maar de commissie heeft uit de rapportages ook begrepen dat er toen geen minder ingrijpend alternatief dan een opname was om het ernstig nadeel weg te nemen.

De Regionale klachtencommissie Groningen verklaart de klachtonderdelen 1, 2 en 5 **ongegrond**.

Dat naar het oordeel van de klachtencommissie de klachten over medicatie, het bloederonderzoek en het voortduren van de opname niet gegrond zijn, neemt niet weg dat de klachtencommissie begrijpt uit het feit dat klager de klachten heeft ingediend en hoe hij die klachten heeft omschreven, dat hij dit alles als zeer ingrijpend heeft ervaren. De klachtencommissie realiseert zich dat verplichte zorg ook ingrijpend is en benadrukt dat met het ongegrond verklaren van deze klachtonderdelen geenszins een oordeel wordt gegeven over klagers ervaring hiervan.

Klachtonderdeel 3

Op 15 juli 2022 is klager in het kader van verplichte zorg overgeplaatst naar Rijnstate in Arnhem in verband met een ECT-behandeling.

Uit de rapportages maakt de commissie op dat klager in aanloop naar de overplaatsing een wisselend beeld laat zien, zowel mutisme, niet eten en drinken en niet bewegen als juist druk, agressief gedrag en het bieden van verzet. De beschrijving van de symptomen past bij het beeld van katatonie. Verder werd dit ondersteund omdat bloedonderzoek aantoonde dat er sprake was van dehydratie ten gevolge van niet eten en drinken en enige mate van spierafbraak. Om het katatone beeld te volgen, wordt het beeld gemonitord met de Buchs Francis scale, conform de richtlijnen database FMS. Een ECT-behandeling was bij een verder verslechterend beeld een logische volgende stap. De situatie van klager verslechterde, kon levensbedreigend worden en volgens het dossier had op dat moment alleen het ziekenhuis in Arnhem plaats voor een ECT-behandeling waarmee het beeld kon worden behandeld.

Overigens komt uit het dossier niet naar voren dat de moeder van klager bezwaar had tegen de overplaatsing. Uit de behandelrapportages in het dossier wordt ook niet duidelijk dat klager het niet eens was met de overplaatsing, zoals klager stelt in het klaagschrift. Wel staat in de verpleegkundige rapportage dd. 15 juli 2022 om 13:22 uur vermeld dat klager geïrriteerd wordt wanneer de verpleegkundige en de behandelaar klager uitleg willen geven over de plaatsing in Arnhem.

Op 15 juli 2022 wordt in de rapportage van verweerder 3 verwezen naar "*onderstaande notitie*".

De commissie vermoedt dat hierbij wordt bedoeld op de administratieve notitie van verweerder 2 dd. 14 juli 2022 om 15:14 uur waarin staat dat de verpleegkundig specialist van het UCP een indicatie ziet voor verwijzing voor spoed ECT waarbij wordt verwezen naar de uitkomsten van het onderzoek van S. van Belkum dd. 13 juli 2022.

Uit de administratieve notitie van verweerder 2 van 13 juli 2022 over dit onderzoek maakt de commissie op dat er gezegd is dat *een spoed ECT mogelijk ook traumatiserend zal werken en met veel verzet gepaard kan gaan*.

Al met al kan de klachtencommissie de overwegingen ten aanzien van de overplaatsing in verband met het getoonde beeld volgen, ook al zijn de inhoudelijke argumenten van verweerders op 15 juli 2022 om klager over te plaatsen voor een ECT-behandeling summier omschreven.

Voor deze overplaatsing is in het dossier echter geen uitvoeringsbeslissing aanwezig op grond van artikel 8:16 Wvvgz. Artikel 8:16 Wvvgz schrijft voor dat de geneesheer-directeur op aanvraag of ambtshalve de verantwoordelijkheid voor het verlenen van zorg op grond van een crisismaatregel, machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel of zorgmachtiging aan een andere zorgaanbieder, geneesheer-directeur of zorgverantwoordelijke kan toewijzen. Indien dit het geval is dient deze beslissing schriftelijk en gemotiveerd aan betrokkene bekend te worden gemaakt in afschrift aan de vertegenwoordiger en de officier van justitie. Aan deze regel is niet voldaan bij de overplaatsing naar Rijnstate.

Gezien vorenstaande verklaart de klachtencommissie klachtonderdeel 3 **gegrond**.

Overigens merkt de klachtencommissie op dat dit niet alleen een formaliteit is, nu verweerder 1 dan wel verweerder 2 als zorgverantwoordelijken onvoldoende of geen zicht hadden op het toestandbeeld van klager en de zorg die werd verleend ten tijde van de opname in Rijnstate. In het dossier is geen rapportage opgenomen waaruit blijkt dat er contact is geweest tussen de zorgverantwoordelijke van Lentis en de verantwoordelijke behandelaar van Rijnstate.

De commissie constateert dat er sprake is van een bijzonder einde van de zorgverantwoordelijkheid jegens klager. Er is geen uitvoeringsbeslissing in het kader van artikel 8:16 geschreven, ook niet toen duidelijk werd dat klager niet terug zou komen, maar verder ook geen beëindiging van de (verplichte) zorgverlening van Lentis aan klager. De behandeling is niet formeel afgesloten.

Klachtonderdeel 4:

De Regionale klachtencommissie heeft in de omschrijving van de beoordeling ten aanzien van voorgaande klachtonderdelen omschreven dat over het algemeen (met uitzondering van de overplaatsing dd. 15 juli 2022) is voldaan aan de formele vereisten ten aanzien van het verlenen van verplichte zorg in het kader van de Wvvgz.

Klager had in dit kader nog gewezen op de afwezigheid van een zorgplan en een stappenplan. In het dossier is een zorgplan in het kader van artikel 5:13 lid 1 Wvvgz aanwezig dd. 22 maart 2022. Wat klager precies bedoelt met een stappenplan is niet duidelijk. Voor zover hiermee bedoeld is een plan van aanpak om verplichte zorg te voorkomen, is klager hier bij brief van verweerder 4 dd. 1 maart 2022 op gewezen en valt niet uit het dossier op te maken dat klager heeft aangegeven van deze mogelijkheid gebruik te willen maken. In zijn klaagschrift heeft klager dit ook niet gemotiveerd onderbouwd.

De klachtencommissie heeft geen aanwijzingen om aan te nemen dat rechten op basis van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens van klager zijn geschonden.

De Regionale klachtencommissie Wvvgz Groningen verklaart klachtonderdeel 4 **ongegrond**.

Beoordeling

De Regionale klachtencommissie Wvvgz Groningen verklaart klachtonderdelen 1, 2, 4 en 5 **ongegrond** en klachtonderdeel 3 **gegrond**.

Schadevergoeding

Klager heeft in het klaagschrift in het kader van artikel 10:11 lid 1 Wvvgz verzocht om vergoeding van de schade die hij als gevolg van de verplichte zorg heeft geleden. Nu klachtonderdeel 3 gegrond is verklaard verzoekt de klachtencommissie klager zijn standpunt ten aanzien van de geleden schade verder te motiveren.

De zorgaanbieder zal gevraagd worden verweer te voeren ten aanzien van het verzoek om schadevergoeding. De klachtencommissie houdt de beslissing over schadevergoeding aan.

Vervolg

Bent u het niet eens met de beslissing van de klachtencommissie? Dan kunt u, conform artikel 10:7 Wvvgz, de zaak voorleggen aan de rechter. Hiervoor dient u (betrokkene, vertegenwoordiger, zorgaanbieder of nabestaande) een schriftelijk en gemotiveerd verzoekschrift bij de rechtbank in te dienen. De rechter zal dan zijn beslissing geven over de klacht.

Houd er rekening mee dat dit moet binnen 6 weken nadat de beslissing aan de verzoeker is medegedeeld.

Aldus gegeven te Zuidlaren op 31 mei 2023, door de waarnemend voorzitter, en de leden in aanwezigheid van de ambtelijk secretaris.

ambtelijk secretaris klachtencommissie

Secretariaat:
Regionale klachtencommissie Wvggz Groningen
Postbus 128
9470 AC ZUIDLAREN

Deze uitspraak is verstuurd op 8 juni 2023.